

EESTI GEOLOOGIA SELTSI VOLIKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

26.02.2015

Eesti Geoloogiakeskuse saalis algusega 16.15

Osalesid: Rein Einasto, Olle Hints, Katrin Kaljuläte, Peep Kildjer, Kalle Kirsimäe, Vello Klein, Tõnu Pani, Anne Põldvere, Tõnis Saadre, Olavi Tammemäe, Ethel Tamm.

Kutsutud: Anto Raukas, Ülo Sõstra, Liina Laumets.

PÄEVAKORD:

1. Geoterminite komisjoni loomisest/mitteloomisest EGEOS-e juures.
2. Eesti Stratigraafia Komisjoni (ESK) uue koosseisu kinnitamine.
3. Aastakoosoleku ettevalmistamine.
4. Varia (jooksvad küsimused nagu Taani reis, bülletään jms).

Hardi Aosaar soovitab:

a) võimalus tutvustada geoloogiat ja keskkonnaprobleeme: <https://tagasikooli.ee/>

b) põhimõtteliselt võiks ju kaaluda Seltsi oma FB lehe avamist ning seal oma tegevuste ning murede propageerimist/jagamist: maavarade ja strateegia puudumine jne. Sotsiaalmeedia kaudu saaksime oma seisukohti jagada.

1. Geoterminite komisjoni loomisest/mitteloomisest EGEOS-e juures

Anne Põldvere: geoterminid on meie oskuskeel, mida kasutavad kõik erialaspetsialistid. Mitmed terminid, mis on tulnud läbi inglise keele, nende kasutamises on sisulisi vigu. Samas on suur osa Geoloogiafondis olevaid aruandeid vene keeles, mille kasutamine valmistab vene keele terminite mittetundjatele raskusi.

Ülo Sõstra on sisestanud Eesti Keele Instituudi (EKI) andmebaasi aastate jooksul viies keeles (eesti, vene, inglise, saksa, soome) termineid. Oleks vaja koondada laiem spetsialistide ring nende terminite ülevaatamiseks ja võimalusel ka täiendamiseks.

Anto Raukas: ettepanek filoloogide ja EKI kaasamiseks. TEA entsüklopeedias on geoloogiaalased terminid siiski puudulikult esitatud. Sel teemal tuleks suhelda J. Nõlvakuga. Soovitav oleks võtta TEA-ga ühendust ja uurida asja.

Olavi Tammemäe: geoloogia erinevad valdkondi tuleks käsitleda ühtlaselt.

Anto Raukas: trükkimiseks ja levitamiseks võiks vahendeid hankida Keskkonnaministeeriumist. Mäenduse sõnastik vajab ülevaatamist. ÕS võiks saata geoloogilised terminid ülevaatamiseks.

Kalle Kirsimäe: tuleb selgitada, milleks on termineid vaja. Vaja oleks terminite seletavat sõnaraamatut, et tagada terminite üheti mõistetavat kasutamist. Peab olema täpselt ÕS-i tasemel fikseeritud geoloogilise oskuskeele esitamine. Koostada veebisõnaraamat. Haridus- ja Teadusministeeriumil on eestikeelse terminoloogia programm [2013–2017].

Anne Põldvere: mingi osa Ülo Sõstra koostatud terminite definitsioonidest on juba läbinud kontrolli, kuid seda tuleks jätkata. Parandustega tuleb igal juhul arvestada. Need näitavad, et kontrollijal on tekkinud probleem konkreetse sõnastuse mõistmisel.

Ülo Sõstra: eestikeelse terminoloogia korrastamise algatas juba H. Bekker, kes 1918. aastal kutsus kokku geograafide ja geoloogide komisjoni. Nüüd on sisestatud 2000 sõna.

Anto Raukas: oluline on tasustamise küsimus. Selleks võiks vahendeid hankida KIK-ilt, teadusministeeriumilt vms projekte kirjutades.

Liina Laumets: rahvusraamatukogu lingvistika ühingu [Eesti Rakenduslingvistika Ühing] kaudu on ka võimalus taotleda raha.

Olavi Tammemäe: olemas on KIK-i maapõue programm, samuti haridusasutuste programm, millede kaudu võiks ka raha taotleda. KIK kindlasti toetab sellist tegevust.

Anne Põldvere: maapõue programmi taoline sõnaraamat kui trükis ei sobitu.

Ülo Sõstra: 2000 sõna koos seletustega on olemas. Aluseks on osaliselt ameeriklaste ingliskeelne ja selle põhjal koostatud venekeelne sõnaraamat. Moodustatav komisjon ei pea tegelema sisestamisega, on vaja moodustada töörühm terminite ülevaatamiseks.

Anto Raukas: ettepanek kaasata erinevatest geoloogiaga tegelevatest asutustest spetsialiste komisjoni moodustamiseks EGEOS-e juures.

Olle Hints: Eesti Stratigraafia Komisjonil on terminid kodulehel olemas. Soovitan Ülo Sõstral saata oma terminid laiemale ringile ülevaatamiseks.

Liina Laumets: avalik terminite baas on internetis nähtav: <http://term.eki.ee/termbases/index/>

Peep Kildjer: 2009. aastal toimus terminoloogia ümarlaud. Seni ei ole suudetud terminoloogia gruppi moodustada!

Anne Põldvere: nõustub, et ametlikku gruppi ei ole, aga töörühm on vajalik. 2009. aastal moodustatud geoterminite töörühm loodi TTÜ Mäeinstituudi juures. 2014. aasta juunis koostati uus 15-liikmelise komisjoni nimekiri eesmärgiga luua see EGEOS-e juures. Läbirääkimistel kaasati uusi spetsialiste – R. Karukäpp, M. Niin, R. Perens, M. Rändur, O. Tinn, I. Valgma. Seni ei ole komisjoni liikmetega suheldud ja neile termineid ülevaatamiseks saadetud.

Kalle Kirsimäe, Anto Raukas: töögrupp peab olema palgaline (rahastus EKI-lt jms) ja koosnema pädevatest isikutest, kes tunnevad geoloogia valdkondi. Raha saamiseks tuleb kirjutada projekte. Komisjon (vabatahtlikud) võiks käia koos 2 kuu tagant nõustudes/mitte nõustudes töögrupi ettepanekutega. Eesti Geoloogiakeskuse spetsialistide kaasamine on vajalik. Komisjoni kooskõitise sagedus sõltub eelkõige terminite koostajate tööst.

Rein Einasto: terminite tähtsust tuleb avalikkusele põhjendada, uute terminite loomist, keele täiustamist.

Anto Raukas: vajalik on teha eeltööd KIK-ist raha taotlemiseks. Tuleb suhelda R. Raudsepaiga.

Ethel Tamm: tuleb määratleda terminite sihtgrupp.

Anto Raukas: kaugem eesmärk – riikliku geoloogiateenistuse loomine.

Kalle Kirsimäe: raha taotlemisel tuleb rõhuda normatiivaktide ühtlustamise vajadust, keele rikastamist jne. Komisjon ei tohi olla asutuste põhine, vaid spetsialistide põhine.

Vello Klein: toetab terminoloogia komisjoni moodustamist EGEOS-e juures. Geoloogilise kaardistamise sõnavara osas on pädevus Eesti Geoloogiakeskuse kaardistajatel.

Anne Põldvere: töögrupi roll on väga oluline. Terminid peavad olema spetsialistide poolt kontrollitud. Kaasata tuleb ka Eesti Geotehnika Ühingu inimesi.

Olle Hints: Vello Kleini 3-keelne sõnastik tuleks kokku viia Ülo Sõstra terminitega.

Kalle Kirsimäe: komisjoni peab kuuluma stratigraafia komisjoni liige, paleontoloog, insener-geoloog, hüdroteoloog, petrograaf, sedimentoloog, geofüüsik ja Geotehnika Ühingu esindaja.

Anne Põldvere: Ülo Sõstra on ära teinud suure töö, kuid kollektiivne kontroll on vajalik, et saavutada kõiki kasutajaid rahuldav definitsioonide sõnastamine.

Kokkuvõtte räägitust: pöördume kirjalikult TTÜ GI ja MI, TÜ geoloogia osakonna, Eesti Geotehnika Ühingu, Tallinna Ülikooli, EMÜ ja Eesti Geoloogiakeskuse poole eriala esindavate spetsialistide leidmiseks terminoloogia komisjoni. Ühtlasi tuleb suhelda EKI-ga konsultandi leidmiseks. Tuleb taotleda rahastust. Kes sellega tegeleb?

Anto Raukas: kaasata J. Nõlvak.

Vello Klein: enam kui 16 000 terminiga sõnastik tuleks EGEOS-e veebis avalikustada. Hetkel ei ole tehnilist lahendust.

Olle Hints: tehnilise poole osas on lahendused olemas.

2. Eesti Stratigraafia Komisjoni (ESK) uue koosseisu kinnitamine

Uus koosseis ESK ettepanekul: Ivo Sibul (esimees) ja liikmed: T. Hang, O. Hints, D. Kaljo, J. Kirs, T. Meidla, P. Männik, K. Ploom, A. Põldvere, H. Soosalu (+ hüdrosratigraaf?)

Anto Raukas: soovitan kaasata komisjoni hüdrosratigraafiks Rein Perensi.

Rein Einasto: soovin osaleda komisjoni töös vaatlejana. Komisjoni tegevus peaks olema nähtavam.

Anne Põldvere: ESK kodulehel on info olemas. Seal on ka koosolekute protokollid. Kõik ettepanekud komisjonile võiks saata kirjalikult esimehele või ka liikmetele.

Volikogu otsustas ESK komisjoni uue koosseisu kinnitada. Poolt hääletasid: Rein Einasto, Olle Hints, Katrin Kaljuläte, Kalle Kirsimäe, Vello Klein, Tõnu Pani, Anne Põldvere, Tõnis Saadre, Ethel Tamm.

3, 4. Aastakoosoleku ettevalmistamine. Varia. H. Aosaare ja I. Sibula ettepanekud volikogule

Olle Hints (H. Aosaare ettepanekust): Facebook võiks olla vajalik, sest noored suhtlevad selle kaudu ja nii on võimalik end nähtavaks teha. Samuti tuleks mõelda Twitteri peale.

Rein Einasto (I. Sibula ettepanekust): loodusemälestiste kaardirakendus on vajalik. Sellele või Maa-ameti avalikule kaardirakendusele tuleks lisada looduse pühapaikade kiht.

Anne Põldvere: kõigi nende ettepanekutega kaasneb üks probleem ja see on aktiivsete tegijate leidmine. Vaatasin Eesti Mäeseltsi Facebooki. Oleksin oodanud aktiivsemat kasutust.

EGEOS-e Facebooki jaoks on vaja ette valmistada materjalid, mida seal tutvustatakse. Kes aitab? Tuleb kaasata tegijaid, kuvatavat infot tuleb pidevalt hallata.

Siin laual olevas veebruarikuu „Eesti Looduses“ on hea algatus H. Aosaare poolt, kes tutvustab oma artiklis puurimise keskkonnamõju.

Loodusmälestiste kaardirakenduse idee vajab samuti läbimõtlemit. Peame Ivo Sibulaga leidma variandid, kuidas mõte teoks teha. Kes aitavad?

Väino Puura on teinud ettepaneku tunnustada puursüdamike hoidjaid. Minu mõte oli teha seda Aprillikonverentsil, kus on rohkem osalejaid kui EGEOS-e aastakoosolekul.

Arutelu kokkuvõte (Olle Hints, K. Kirsimäe, Tõnis Saadre, Vello Klein): puursüdamike hoiu ja hoidjate tunnustamine peaks toimuma EGEOS-e aastakoosolekul. Küsimusi tekitab tunnustatavate ring – keda nimelt?

Anne Põldvere: EGEOS-e uus bülletään on tükkimisel. Küljenduse tegi Sten Suuroja. Kuna Seltsi arvele on viimastel kuudel laekunud tublisti liikmemakse, siis trükkimise eest tasume omavahenditest. Bülletääni levitame võiks toimuda Aprillikonverentsil.

Kuna trükkimise kulu on oodatust väiksem, siis teeksin ettepaneku mõelda kohe ka “Eesti geoloogia biograafilise teatmiku” trükkimisele. Rääkisin Aasa Aaloega. Aasta lõpuks võiks käsikiri valmis saada. Aasa soov oli lisada tekstile ka isikute fotod nii nagu seda entsüklopeedias on tehtud. Pilte on laekunud aga väga vähe.

KIK-ist on trükistele raha taotlemine töömahukas ja ettearvamatu. Me võiks uut bülletääni müüa? Sellega saaksime koguda raha juurde uue teatmiku tegemiseks.

Arutelu ja otsus: tasuda omavahenditest, otsustati müüa bülletääne hinnaga 2 eurot tükk. Teatmiku kirjastamine – kas fotodega või ilma, otsustatakse edaspidi.

Kalle Kirsimäe: kas Seltsi astumisel on vaja soovitajaid? See ei peaks olema vajalik.

Arutelu: soovitajate nõue on ka mitmel teisel organisatsioonil. Mitmed kohalolijad ei pea seda nõuet enam vajalikuks. Vello Kleini arvates võiks tõesti loobuda. Olle Hints juhtis tähelepanu, et nõue tuleneb põhikirjast ja ilma seda muutmata me soovitajatest loobuda ei saa.

Anne Põldvere: aastakoosoleku asjus me täna arutleda ei jõua. Kus ja kuidas korraldada? Selle küsimuse lahendamise e-kirja teel.

Taani reisi ööbimiskohti broneeritakse. Kui ööbimiskohad on paigas, siis täpsustub ka marsruut. Veel on vabu kohti soovijatele.

Koosoleku juhataja: Anne Põldvere

Protokollija: Katrin Kaljuläte